

tvrzením se soud nevypořádal ani v rozsudku ani v řízení přípravném; při místním ohledání bylo jen zjištěno, že ony dva kameny jsou zasazeny do vyjeté koleje; zda jest kolej ta ve veřejné cestě, či mimo ni na pozemku matky obviněných, zjištěno nebylo. Jest tedy tvrzení rozsudkového výroku, že obvinění zasadili kameny do veřejné cesty, v rozporu se spisy. Rozpor ten není bez významu pro posouzení subjektivního zavinění; jest na venkově vůbec obvyklé, že majitel pozemku, chtěje chrániti pozemek před vyšlapáváním nebo zajížděním do něho, postaví na ohroženém místě překážku, položí trní, natáhne drát, postaví zábradlí, vykope příkop, zasadí kameny a pod. Předpokládá se ovšem, že překážky ty jsou pro osoby chodící po tomto místě viditelné, a bylo by v zasazení oněch kamenů lze shledávati skutkovou podstatu přestupku podle § 431 tr. zák. jen, kdyby kameny ty byly zasazeny tak, že by ohrožovaly bezpečnost osob cestou tou jedoucích. V tom směru uvádějí rozsudkové důvody, že obhajoba obviněných, že jedoucí řidič auta při náležité opatrnosti mohl nárazu zameziti, kdyby byl řádně cestu před sebou pozoroval, jest nesprávná, neboť, jak na místě samém bylo viděti, zacláněly výhledu na kameny tráva a metlice, rostoucí na mezi. Toto skutkové zjištění však odporuje tomu, co podle protokolu o místním ohledání bylo shledáno. Podle protokolu toho bylo shledáno, že tráva na mezi zacláněla kámen částečně, nikoli však celý. Kromě toho učinili obvinění při hlavním přelíčení návrh na slyšení svědků o tom, že vsazené kameny bylo dobře viděti. Návrh ten byl tím závaznější, ano bylo místní ohledání konáno dne 2. září 1929, kdežto úraz se stal dne 5. srpna 1929, takže byla na snadě domněnka, že v mezidobí tráva a metlice vzrostla, jak k tomu poukazuje odvolací spis obviněných. Zamítnutím onoho důkazního návrhu byla porušena zásada trestního řádu zabezpečující obhájení se obviněných, neboť, byly-li kameny zasazeny tak, že byly z daleka viditelné, nelze v zasazení jich shledati ohrožení bezpečnosti povozů po cestě jedoucích, ať je řidič povozu při náležité opatrnosti musil zavčas viděti, a najevo na ně, dopustil se sám neopatrnosti, za kterou musí sám zodpovídati. Dospěl tedy soud první stolice k úsudku, že v jednání obviněných spočívá skutková podstata přestupku podle § 431 tr. zák., že skutkových zjištění formálně vadných jednak v tom směru, že odporují oním způsobem spisům, což jest zmatečností podle § 281 čís. 5 tr. ř., jednak v tom směru, že zamítnutím důkazního návrhu byla porušena zásada trestního řízení, zabezpečující obhájení se obviněných. Týmiž nedostatky trpí i rozhodnutí soudu odvolacího, který přes to, že byly tyto formální závady v odvolacím řízení vytýkány, přes výtky ty beze zmínky přešel.

Čís. 4107.

Nepočestným ve smyslu § 488 tr. zák. není o sobě každé jednání, přičítící se právnímu řádu, pouhé překročení předpisů, jež mají v zápětí jen civilněprávní následky; taková překročení, nemajíce o sobě vztah k čestnosti, mohou zasahovati do oboru cti teprve vzhledem k okolnostem, jimiž jsou doprovázena.

Výčitka úmyslného protahování sporu o sobě není obviněním z ne-počestného činu ve smyslu § 488 tr. zák., a mohla by býti takovým obviněním jen za zvláštních okolností, jež by kvalifikovaly vytýkané jednání jako nečestné; pokud není takovou okolností způsobení zvýšených nákladů sporu o sobě; subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 13. března 1931, Zm II 458/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského trestního jako odvolacího soudu v Brně ze dne 3. března 1930, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 488 tr. zák., byl porušen zákon v ustanovení § 488 tr. zák., rozsudek ten se zrušuje a věc se odkazuje krajskému trestnímu jako odvolacímu soudu v Brně k novému jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

O žalobách, které podala Československá obec učitelská v Praze na Ústřední spolek jednot učitelských na Moravě dne 15. září 1926 o zaplacení 295.931 Kč a dne 7. září 1928 o zaplacení 134.500 Kč, konáno bylo společné ústní jednání před krajským soudem civilním v Brně dne 9. dubna 1929, a zastupoval stranu žalující Václav Š. a stranu žalovanou Antonín B. a Josef M. Oba zástupci strany žalované podali pak soukromou obžalobu na Václava Š-a pro výrok při tomto ústním jednání; »Vy úmyslně spor protahujete«. Obžalovaný Václav Š. byl rozsudkem okresního soudu trestního v Brně ze dne 10. prosince 1929 osvobozen podle § 259 čís. 3 tr. ř. od obžaloby pro zažalovaný přestupek § 488 tr. zák. z důvodu, že závadný výrok, který se, jak soud vzal za prokázáno, vztahoval na soukromé obžalobce, byl hledíc k povaze pozastaveného výroku a k délce trvání obou civilních sporů silnou, avšak přece ještě z mezí nevybočující kritikou. Na odvolání soukromých obžalobců uznal krajský soud trestní jako soud odvolací v Brně rozsudkem ze dne 3. března 1930 obžalovaného Václava Š-a vinným přestupkem § 488 tr. zák. V odůvodnění odsuzujícího rozsudku uvádí odvolací soud toto: Zažalovaný závadný výrok vztahoval se na osoby soukromých obžalobců; výrokem tím byli obviněni z činu nečestného, poněvadž jde o spor nadmíru nákladný a jeho úmyslné protahování bylo by nesvědomitostí proti straně, která bude povinna hraditi značné náklady sporu. Názor prvního soudu, že pozastavený výrok je kritikou nevybočující z dovolených mezí, nelze obhájit, an obžalovaný podkládá soukromým obžalobcům přímo zlý úmysl. Tím právě vybočila dovolená snad jinak kritika z mezí nezbytné nutnosti a věcnosti, a obžalovaný musel by dokázati úplnou pravdu svého tvrzení, o který důkaz se však ani nepokusil. Tím je dána skutková podstata přestupku proti bezpečnosti cti i po stránce objektivní i subjektivní«.

Tímto rozhodnutím odvolacího soudu byl porušen zákon. Jest připustiti, že úmyslné protahování civilního sporu jest jednáním, přičícím

se civilnímu řádu soudnímu, neboť četná ustanovení civilního řádu soudního směřují k tomu, by bylo znemožněno stranám spor protahovati, a úmyslné protahování sporu má pro stranu v zápětí i určité újmy. Avšak ne každé jednání, přičící se právnímu řádu, jest již proto i nepočetným ve smyslu § 488 tr. zák. Je-li takovým jednáním nepochybně každé překročení trestního zákona, jak plyne z ustanovení § 487 tr. zák., není tomu tak vždy při pouhé svévoli, při pouhém překročení předpisů, jež mají v zápětí jen civilněprávní následky. Překročení taková, nemajíce o sobě žádný vztah k čestnosti, ke mravní ceně v mínění lidské společnosti, mohou zasahovati do oboru cti teprve vzhledem k okolnostem, jimiž jsou doprovázena. Výčitka úmyslného protahování sporu o sobě není obviněním z nepočetného činu, a mohla by býti takovým obviněním jen za zvláštních okolností, jež by kvalifikovaly vytýkané jednání jako nečestné (srov. rozh. býv. vídeň. nejv. s. úř. sbírka č. 3077). Odvolací soud patrně vychází z tohoto názoru, dovozuje nečestnost poukazem na velikou nákladnost sporu, jehož úmyslné protahování by bylo nesvědomitostí ke straně, která bude musiti hraditi značné útraty, jež z něho vzejdou. Jest však uvážiti, že povinnost hraditi náklady vzešlé protahováním sporu mohou býti uloženy straně spor úmyslně protahující, takže náklady sporu samého se tím nezvýší, a strana druhá tím újmy nedozná. Nehledíc však ani k tomu nečiní způsobení zvýšených nákladů sporu o sobě protahování sporu činem nepočetným; jím by mohlo býti jen za zvláštních okolností, najmě kdyby spočívalo na pohnutkách nečestných nebo sledovalo cíle nečestné, a spadala by pak výtka úmyslného protahování sporu pod ustanovení § 488 tr. zák., kdyby obžalovaný takovou pohnutku nebo takové cíle druhé straně křivě podkládal. V důvodech sice praví odvolací soud, že obžalovaný podkládá soukromým obžalobcům přímo zlý úmysl, avšak nevyslovuje se, v čem spočívá podstata tohoto zlého úmyslu a co tímto »zlým úmyslem« rozumí, a neuvádí ani okolnosti, z nichž by se dalo usuzovati, že výrazem »zlý úmysl« míní právě to, co by podle předchozí věty dopouštělo, by výtka úmyslného protahování sporu mohla býti podřaděna pod ustanovení § 488 tr. zák. Kromě toho však není ono zjištění odvolacího soudu po stránce formální nezávadné, an odvolací soud nehodnotil vůbec výpověď svědka Josefa J-a, že závadný výrok nečinil na něho dojem, že se obžalovaný chtěl dotknouti druhé strany, a nechal nepovšimnutu svědeckou výpověď Jana K-a, potvrdivšího, že při ústním jednání dne 9. dubna 1929 po ukončení jeho svědeckého výsledku předseda soudu uvedl, že, bude-li spor ukončen při příštím ústním jednání, ustanoví jednání až po soudních prázdninách, pakli ne, že nařídí rok před soudními prázdninami; že na to soukromí obžalobci prohlásili, že spor v nejbližším líčení ukončen nebude, ano prý je zapotřebí, by byli vyslechnuti on (K.) znovu a pak ještě jiní svědkové, a že obžalovaný v této souvislosti pronesl zažalovaný výrok. Hodnotiti tuto výpověď a další obsahově podobnou výpověď svědka Bohuslava H-a byl odvolací soud tím spíše povinen, an žádný ze slyšených svědků v trestním řízení netvrdil, že byl pozastavený výrok pronesen v souvislosti s poukazem na zvyšování nákladů sporu jeho

protahováním, tak že, kdyby odvolací soud, opakuje podle § 470 tr. ř. důkaz ten, vzal skutečnosti svědky Janem K-em a Bohuslavem H-em uváděné za prokázané, mohly by přivést odvolací soud k jinému názoru na smysl závadného výroku. Nepovšimnutou neměla zůstat ani okolnost, že obžalovaný Václav Š. byl ústnímu jednání přítomen za žalující stranu, a měl tedy podle převzaté povinnosti hájiti oprávněné zájmy organizace jím zastupované, k níž dojísta náležela i péče o ukončení sporu o velké peníze, tak že odvolacímu soudu bylo zkoumati, zda obžalovaný jednal bezelstně ve výkonu převzatých povinností, zda a pokud překročil meze tohoto svého práva, a zda, pronášeje závadný výrok, byl si vědom protiprávnosti svého obvinění, by i po stránce subjektivní bylo zjištěno, zda obžalovaný Václav Š. jednal v úmyslu v § 488 tr. zák. předpokládaném.

Čís. 4108.

Pojem »vyšetřovací výkon« podle § 51 odstavec třetí tr. ř. předpokládá, že bylo aspoň něco předsevzato k zjištění trestného činu a pachatele.

Přerušeni trestního řízení podle § 412 tr. ř. není vyšetřovacím úkolem, zakládajícím předstížení.

(Rozh. ze dne 13. března 1931, Nd II 15/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací, vyslechnuv generální prokuraturu, v trestní věci Antonína R-a a Elišky H-ové pro zločin krádeže rozhodl spor o příslušnost mezi krajským soudem trestním v Brně a krajským soudem v Jičíně takto: Příslušný jest podle § 51 tr. ř. krajský soud trestní v Brně.

O d ů v o d n ě n í :

Tím, že trestní řízení proti Antonínu R-ovi jen podle § 412 tr. ř. dne 16. října 1930 přerušil, okresní soud v Libáni ještě nepředstihl ve smyslu § 51 odst. 3 tr. ř. krajský soud trestní v Brně, jenž oba podezřelé, Antonína R-a a Elišku H-ovou dne 16. ledna 1931 zodpovědně vyslechl, neboť pouhým přerušením podle § 412 tr. ř. bylo řízení o četnickém oznámení prozatímně ihned skončeno, aniž se podniklo vůbec něco — byť sebe nepatrnějšího —, co by mohlo býti kladeno na roveň »vyšetřovacímu výkonu« ve smyslu třetího odstavce § 51 tr. ř., jenž předpokládá, že bylo aspoň něco předsevzato k zjištění trestného činu a pachatele, což v pouhém formálním přerušeni podle § 412 tr. ř. obsaženo není.

Čís. 4109.

Poštovní administrátor není vrchností ve smyslu § 187 tr. zák.

Pro otázku včasnosti náhrady škody rozhoduje jen, zda se stala dříve, než vrchnost zvěděla o pachatelově provinění. V úvahu přichází